

v bojadisanju svile, zato je danes francoska svila prva na svetu, in sami Kitajci priznavajo, da je lyonska svila lepša in boljša od njihove.

V Angleško so prišli prvi svilarji z Italije v 14. stoletju, a 1661. l. je bilo v Angleški že 40.000 svilarjev. No največ tkalcev je prišlo s Francoske za Ljudevita XIV. Da-si so Angleži mnogo nepodelane svile dovažali in najbolje povzdignili tkalstvo, vendar niso mogli doseči Francozov. Tudi v Nemško so prinesli svilarstvo Francoski protestanti za Ljudevita XIV., in od tu je prišlo tudi v Avstrijo. Mnogo so se trudili s svilarstvom Nemci, ali niso mogli dosta uspevati, tako da dandanes Nemška ne proizvaja skoro nobene svile. Tudi v Avstriji ni dosta boljše. Pri nas na Kranjskem je dr. Bleiweis 1851. l. izdal posebno knjižico o sviloprejkah ter tudi potem več let pisal o tem v „Novicah“, da bi se ljudje vzgajanja sviloprejk poprijeli. Res je dobiti murv še dandanes tu in tam, kar pokazuje, da se je nekaj vendar storilo v tej zadevi, koliko tega pa ne vem povedati. Pač pa mi je znano, da ljubitelji sviloprejk na vse zadnje niso mogli prodati kokonov. V Rusko je uvel svilarstvo Peter silni in dandanes proizvaja Ruska, vzlasti okoli Kavkaza in Krima, veliko množino domače svile. V Ameriko je presadil murvo in prepeljal sviloprejke uže Kortež, in v novejšem času se je svilarstvo močno razširilo, uajveč na prizadevanje Francozov in Angležev.

Da-si se je svilarstvo uže v 12. in 13. stoletju po Evropi jako razširilo, bila je vendar svila še v 16. stoletju tako draga, da je angleški kralj Henrik VIII. nosil pavolnate hlače. Ko je pa dobil s Španjolske par svilenih nogavic na poklon, oblačil jih je samo ob praznikih. Kralj Edvard V. je bil srečen, ko mu je nek londonski trgovec poklonil par svilenih nogavic, a še le kraljica Elizabeta je vsak dan nosila svilene nogavice. V Francoske je oblekel Henrik II. pri svatbi svoje sestre prvi pot svilene nogavice. Kdor je v 16. stoletju nosil svilene nogavice, njega so imeli za zelo zapravljivega. Ko je k Ivanu Brandenburškemu prišel 1569. l. navadnega dne njegov svetovalec v svilenih nogavicah, rekel mu je: „Ej, ej Bertold, tudi jaz imam svilene nogavice, ali jih nosim samo ob nedeljah in praznikih.“ Dandanes se oblačijo v svilo tudi taki, ki še pavole niso vredni.

111.

Moskiti.

Komarji prežive svojo mladost v vodi in sicer v stoječej vodi. Zato je te živali največ po močvirnih krajih, ob rekah, kjer so od pomladnih povodenj zastale vode mrtvice in luže. V tako vodo znese samica do 300 jajc, iz njih se izvale dolge, črvaste ličinke, katere se poniglavo in jako živahno prevračajo po vodi, loveč si v hrano vsakovrstno nesnago in tudi predrobne živalice. Na koncu trupla imajo postransk, cevast odrastek za dihanje. Ko so se trikrat prelevile, spremene se v debeloglave bube, iz katerih se za osem dni izkobacajo dolgougi komarji in kmalu potem veselo plešejo po

zraku. Vsa preobrazba traja štiri do pet tednov. Če pomislimo, da mlade samice tudi kmalu ležejo, ne bomo se čudili, ako vidimo včasih cele roje komarjev.

Komar človeku ni posebno škodljiv, samo nadležen je. Tisto kapljico krvi bi mu človek še privoščil, ko bi le ne puščal za seboj tako neprijetnega srbečega sledu. A tako mu dela večo preglavico, kakor grabežljiva zver. Zveri se še ubraniš, komarjev ne. To preglavico pa nam dela samica ne samec. Pa kaj so naši komarji! To in pa nič. Po vročih deželah so pravi krvoloki. Komarji imajo namreč rojakov po vsem svetu. Eni so jim bliže eni dalje v rodu, sploh pa so vsi nadležni in krvoločni. V vsakem kraju imajo drugo ime, ali nadležni so povsodi in človek se jih ne more zadosti ubraniti. Velè, da si Laponec in Eskimovec ne mažeta kože samo zato, da laglje zimo prenašata, temveč tudi zato, da se obranita krvoločnih mušic. Ta nadloga je sploh stara, uže Pavzanija je zapisal o njej tole: „Mesto Mij v Kariji je stalo ob morskem zalivu. Reka pa je polagoma zasula ustje in naredilo se je blatno jezero. Ker voda ni bila več slana, začele so iz nje se vzdigati brezštevilna jata komarjev in stanovniki so morali mesto ostaviti. Odselili so se v Milet.“

V Afriki in Ameriki li več nadloge za človeka, kakor so komarji. Večini teh krvopijcev vele moskiti ali muskiti. V tropskeji Afriki okoli Senegala vznemirjajo moskiti stanovnike tako grozno, da se jih ne morejo drugače odkrižati, kakor da na kolih napravijo ležišča, spodaj pa kurijo z zelenim lesom, da se mnogo dima naredi. V toplih krajih ameriških ni zveri, katere bi se človek toliko bal, kakor moskitov in drugih njim enakih krvopijcev. Nadloge te v Ameriki ni nobeden tako živo opisal kakor Humboldt v svojem glasovitem delu: „Reise in die Aequinoctial-Gegenden des neuen Continents“. Iz tega dela hočemo podati par vrstic.

(Dalje prihodnjič.)

„Matica Slovenska“.

XXIV. redni veliki zbor „Matice Slovenske“ se je vršil dne 5. t. m. Predsednik preč. gospod profesor in častni kanonik Josip Marn je ogovoril zbrane matičarje tako-le:

Zadnji naš občni zbor (XXIII.) bil je lani dne 18., predzadnji (XXII.) predlanskim celo 13. aprila; danes pa je že 5. junija. Zakaj letos toliko pozneje? Da se približamo pravilom, v katerih se veli: Občni zbor bodi navadno poleti, o poletenskem času. Vendar so še drugi vzroki. — Lani sem omenil v občnem zboru, da 4. dan febr. leta 1864. šteje se rojstni dan „Matice Slovenske“; letos 4. febr. zvršila je torej svojo XXV letnico, svoj srebrni jubilej. V naslednjih dveh sejah (80. in 81.) poprosil sem gospodov odbornikov, naj mi svetujejo, ali in kako naj praznuje „Matica“ svojo petindvajsetletnico.

Svetovalo se mi je, naj jo praznuje akademiško, brez lastnih stroškov, brez banketa in koncerta; naj se v zboru opiše morda njena zgodovina. Ali temu nasproti se lahko reče: Prvo desetletje opisal je dr. Costa, kar se nahaja v Letopisu l. 1874; drugo pa tajnik sedanji v Letopisu l. 1885 natanko, da se bolje skoro ne more. Zgodovina zadnjih štirih ali petih let pa Vam je preživo v spominu ter ne kaže, da bi se danes vnovič razpravljala. Reklo se je, naj se občni zbor vrši o šolskih počitnicah; ali — skušnija uči, da takrat še domači odborniki hitro uidejo iz mesta in se pozgubijo po deželi, nikar že, da bi se moglo privabiti več vnanjih odbornikov in gostov. Meseca februarja XXV letnico praznovati — letos že celo ni kazalo. O Velikonoči so ljudski učitelji imeli svoje zborovanje. Tako se je odločil za „Matico“ čas nekako o Binkoštih. Kar pa XXV letnico tiče, smem reči, da se je „Matica“ o njej poslavlila s tem, da je dala svojim družnikom štiri dobre in lepe knjige; slovensko razumništvo pa naj jo poslavi s tem, da v tem obilnejšem številu pristopa ter pospešuje njene namene bodisi s pisanjem, bodisi z razširjevanjem itd. Dr. Costa pravi o koncu svojega spisa: „Naj Bog blagoslovi tudi v prihodnje ta zavod, in naj se ga krepko poprime narod slovenski, da bode storil v drugem svojem desetletji enak korak naprej, kakoršen je storil v prvem (Letopis 1874 str. 9)!“ — Smelo rečem, in mislim, da mi boste pritrdili vsi, da je „Matica“ naša v drugem desetletji storila še boljši in slavnejši korak, kar je razvidno iz omenjenega poročila (Letopis 1885), brez ropota in šuma po pregovoru: Kar raste, šuma ne dela.

Kako se je vedla „Matica Slovenska“ v letu preteklem, slišali boste, gospodje! v poročilu tajnikovem. Dovolite, da poprej omenim le nekaterih stvari!

Lani, kakor veste, bila je 40letnica cesarjeva. Tekmovali so v svečanostih najbolj Slovenci. Tudi „Matica“ ni zaostala. Darovala je v ta spomin 214 „Spomenikov“ in 1037 zvezkov „Zgodovino avstrijsko-ogerske“ učiteljskim in šolarskim knjižnicam po vseh krajih slovenskih — ne le po Kranjskem, tudi po Štajerskem, Koroškem, Goriškem in Primorskem. Došle so jej dostojne pohvale za to na pr. od visoke deželne vlade Kranjske, od ces. namestništva tržaškega itd. Čudno se je zdelo človeku, da so se cesar lani tolikanj branili vseh vnanjih, potratnih svečanosti, ter priporočali le dobrotne, ljudomile namene. — Grozno pa se je posvetilo dne 30. januarija tega leta. — Z užaljeno rodbino, z užaljenim cesarjem, žalovali smo vsi pravi in verni podložniki. — Ali — gospodje! v ognju se skusi zlato. V tej prebridki nezgodi skazali so se nam presvetli cesar najvzornije; dali so nam a) vzor čudovite vdanosti v to, kar je le dopustil Bog, in b) vzgled čudovitega zaupanja v previdnost božjo. In, gospoda moja! kadar mislim na to, kar se godi in goditi ima na onem nesrečnem mestu po cesarjevem ukazu, vedno in vedno prihaja mi na misel naša slovenska osveta, češ, tukaj je pač v svojem najboljšem vzvišanem pomenu. In prav to je, kar nam je cesarja še bolj priljubilo. In zato Vas, gospodje! o spo-

minu onega prebridkega dogodka povabim, da vstavši izrazimo iskreno pomilovanje presvetli vladarski rodbini, vzlasti preljubljenemu cesarju ter v tem slovesnem trenutku pritrdimo vnovič staremu geslu slovenskemu: Vse za vero, dom, cesarja, kojega nam Bog ohrani še mnoga, mnoga leta!

(Dalje nasled.)

Govor drž. poslanca Tonklja

v državno-zborski seji dne 8. maja 1889.

(Dalje.)

Dalje sem takrat omenjal, naj se gleda pri imenovanju zemljiško knjižnih vodij na to, da so zmožni slovenščine, ker je v vseh okrajnih sodiščih slovenskega dela Goriške čisto slovensko prebivalstvo in pri tem tudi ni izvzeto mestno-delegovano okrajno sodišče v Gorici.

Naglašal sem, da ni bilo mogoče vknjiževanje slovenskih rešitev v zemljiško-knjigo, ker zemljiško-knjižni vodja pri c. kr. mestno delegovanem sodišči v Gorici ni bil zmožen slovenščine. Sodišča, okrajna sodišča se ne drže vedno ministerstvene naredbe, da bi slovenski reševala slovenske vloge in vknjiževala slovenske rešitve v zemljiško knjigo. Meni samemu se je to pripetilo in moral sem vložiti rekurz. To se ne sme več zgoditi, nastavljajo naj se samo taki uradniki, ki so jezika zmožni, kajti brez jezikovnega znanja ne morejo zadostovati službi svoji.

Pri tej priložnosti bi visoko vlado opozoril še na neko zadevo.

Opominjam, da je že pred leti goriški deželni zbor vložil pri pravosodnjem ministerstvu prošnjo, naj se razdeli goriško mestno-delegovano sodišče v sodišče za mesto kot mestno-delegovano sodišče in v samostojno okrajno sodišče za goriško okolico. Prebivalstvo njegovo broji nad 35.000 in ti imajo pravico zahtevati, da dobe samostojno okrajno sodišče. To ni vse eno, ali je kdo vpisan pri kakem mestno-delegovanem ali pri lastnem okrajnem sodišči, kajti mestno-delegovano okrajno sodišče je podrejeno predsedniku okrožnega, oziroma deželnega sodišča, kjer je tako. Ta določuje osebe, ki naj opravljajo službo mestno-delegovanega okrajnega sodišča, in te so podvržene le njegovi disciplinarni oblasti. Tu se zgodi, da za-se obdrži najboljše moči, manj zmožne pa odkáže mestno-delegovanemu okrajnemu sodišču tako, da imajo vsled tega slabe uradnike ta okrajna sodišča, ki so v civilnih zadevah zaradi velikega kroga pristojnosti preobložena z delom, tako se pripeti, da se ravno mestno delegovanemu okrajnemu sodišču v Gorici odkazujejo le taki uradniki, katerih ne morejo drugod porabiti, in z gode se mnogi slučajji, v katerih ni uradnik zmožen jezika. Zasliši naj priče, toda njihovega jezika ne ume in za tolmača se tudi ne briga. Kam nas

culus". To je najljutejši in najopasnejši komar, katerega se domačini boje, ker provzroča grozne bolečine in otekline se ne zgubi po več tednov. Ta komar brenči kakor naš evropski komar, samo za spoznanje glasnejše in trajnejše. Indijanci zatrjujejo, da umejo po brenčanju razločevati zancudose od tempranerosov. Tudi je še dosta drugih krvopijcev, katerih pa ne umejo razlikovati, zato najraje vse vkup moskito nazivajo. Včasih je zrak po noči in po dnevu tako poln te zalege, da človek komaj dihati more. Humboldt se je več potov dogodilo, da po noči ni mogel z daljnogledom motriti zvezd, ker je zrak bil z moskiti tako napolnjen, da se je človeku videlo, kakor da je v oblaku. Okoli Orinoka je kakor da je najglavnejše pristanišče moskitov, ker tu jih je Humboldt največ našel. Kakor se v vodi porajajo in v vodi svojo prvo mladost prežive, tako se tudi pozneje najraje vode drže. Koj s početka so misijonarji svoje postaje postavili ob reki, ali domačini nočejo pri njih stanovati, temveč beže v šumovite višine, kjer imajo več miru pred moskiti. Moskitni oblaki se drže samo Orinoka in njegovih pritokov, dalje od reke bivajo ti oblaki vse rajši, zato je v Braziliji in v Gujani dovelj krajev, kjer se človeku ni bati te nadloge. Bilo je dni, ko je Humboldt ob Orinoku kar zdvajal, ni smel ne govoriti ne obraza odkriti, če ne so mu usta in nos koj napolnili moskiti. Na vse zadnje ni mogel več prestajati in moral je iti naprej.

Kakor v naših komarjih tako tudi v moskitih samo samice pikajo. Zancudosi obletavajo in brenče dolgo, preden se na kožo vsedejo. Kedar se zabodo in začno kri piti, more jih človek po krilih pipati, pa se ne splaše in ne odlete. Ako jih človek pusti, da se krvi napijo in mirno odlete, najbolje stori; sicer utegnejo človeka grozno obdelati. Kjer moskiti človeka neprenehoma vznemirjajo in pikajo, razdraži se koža tako, da mu postane zrak prav neznošen ter meni, da je mnogo toplejši, kakor toplomer pokazuje. Ako mora človek dalje časa živeti v takem kraju, unane se mu koža in zdravje se pchabi. Človek zgubi veselje do jedi in samo grozna žeja ga neprenehoma kolje, ker se mu koža močno znoji. Človek oslabi, pa tudi duševno otrpne. Dandanes se človeku ob Orinoku ni bati toliko divjih Indijancev in krvoločnih jaguarjev, strupenih kač in strašnih krokodilov, kakor pa znoja in moskitov. Moskiti ne delajo razločka med domačini in belci, ene in druge enako koljejo. Eni in drugi se jih boje, a vendar je videti, da domačinov vbod ne boli tako, kakor belce in da njim ne napravlja takih oteklin kakor Evropejcem. Belci, ki so se v tropskej Ameriki narodili, kakor tudi Evropejci, ki uže dolgo prebivajo med moskiti, trpe mnogo več pred njimi, kakor domačini Indijanci, ali vendar dosta manje, kakor oni Evropejci, kateri so šele v Ameriko došli. Koža se polagoma privadi pikanju in ni več tako razdražljiva, dočim je novodošlecem koža občutljivejša.

Proti moskitom ni zanesljivega sredstva, kako bi se jih obranili. Indijanci se mažejo z mastjo in rudečo

barvo, pa vendar v eno mer mahajo z rokama po sebi. Kedar Evropejec dojde na Orinoko in njegove pritoke, pokriva si obraz in roke, ali kmalu ga začne mučiti tako neznošna soparica, da pusti moskitom klati ga po volji. Kjer je polno moskitov, ne izda ne slab veter ne dim. Samo močen veter in dež moreta razgnati moskito ali so zato pred dežjem tem neznošnejši. Indijanci ob Orinoku imajo nizke in male kolibe kakoršne so naše krušne peči, v katere lazijo po vseh štirih. Tu oni z ognjem in z dimom izženo moskito, da v takem zoprnem zraku malo se spočijejo. Nekateri, katerim je pri rokah, hodijo v bližino vodopadov, ali na otoke, da ondi spe, ker jih tam moskiti manje vznemirjajo.

(Dalje prihodnjič.)

„Matica Slovenska“.

(Dalje.)

Govoril sem lani v občnem zboru nekoliko o pravi omiki, do katere naj „Slovenska Matica“ s primernimi knjigami pomaga slovenskemu narodu; govoril tudi o njenem očitnem napredku, pa o veselem napredovanju slovenske knjige sploh. — Temu mojemu ogovoru poklonilo je glasilo ustavoverske stranke na Kranjskem, katero — hvala Bogu! — ne izhaja v Ljubljani, temveč prihaja le-sem iz nemškega, nekdanj slovenskega Gradca, uvodni članek, v katerem omiluje „Matico“ in slovensko razumništvo, češ, po nazorih načelnikovih nemogoč je vsakateri napredek! Meni pravi, da sem fanatik, zelot, da v ultramontanski jarem vpreči hočem vse slovstvo, in — ker sem povedal nekatere besede po Ostromiru, da že pripravljam Slovence za staroslovansko liturgijo itd.! — Ne bi Vam, gospodje! omenjal tega zaradi svoje osebe — nikakor ne; le veseli me, in to veselje želim tu izraziti, da vsaj kolikor jaz vem — nobeden slovenskih, pa tudi slovanskih listov ni potegnil je s tem ustavoverskim glasilom, da je po tem takem čisto samo popolnoma pogorelo s svojo jeremijado! — Nemogoč, pravi, je po teh nazorih predsednikovih vsakateri napredek! — Mari mu je naš napredek! — Mej vrsticami se marveč bere, da ga le jezi naš napredek, da ga le jezi in peče napredek naše „Maticice“ in književnosti slovenske. Jezi in peče ga lepa sloga, katera vlada v naši „Matici“, in vladala bode tudi v prihodnje, ako Bog da!

Pohvalil sem se lani, pohvaliti se smem tudi letos, da so me čvrsto podpirali gospodje odborniki! Hvala javna bodi vsem tistim, kateri ste se darovali „Matici“ na korist, pregledovali in presojevali jej spise itd. Pohvaliti smem gospoda tajnika, kateri več dela, nego je dolžan. Hvala bodi o tej priliki v imenu „Slovenske Maticice“ sploh mestnemu starešinstvu in njegovemu načelniku, gospodu županu, ne le, da ste nam dobrovoljno prepustili dvorano v zborovanje, temveč tudi, da ste na-

klonili njenemu tajniku poleg dosedanje službice še neko mestno, in sicer tako, da ne bode „Matici“ na kvar. Kdor pozna marljivega našega tajnika, mu tudi iz srca čestita k tej pridobitvi.

Dobila je „Matica“ tudi novega, dasi že starega blagajnika, pa tako vestnega in skušenega, gospoda Robiča, da si sme čestitati, katerega naj Bog nam še dolgo ohrani! — Predno pove on katero o naših računih in proračunih, dovolite mi, gospodje, le še besedico!

Kakor druga leta — kosila je nemila smrt tudi v preteklem mej družniki „Slovenske Matice“, in celo mej odborniki. Omeniti hočem sedaj le izvrstnega, za naše društvo tolikanj zaslužnega odbornika, g. Cigale-ta. Bil je ranjki dolgo iz one sedmerke, katera je bila izvoljena že v prvem občnem zboru leta 1865. Sedaj nas je le še šestero: starosta gospod dr. Zupanec, gospoda Vilhar in Vavrū, g. ravnatelj Praprotnik pa jaz mej ljubljanskimi in mej vnanjimi g. L. Svetec, kateri se že tudi skoro petindvajset let trudijo „Matici“ na blagor. Čast, komur čast! Slovenec ne sme biti nehvaležen! Kakor se nam je užalilo o smrti izvrstnega, pa tolikanj skromnega g. Cigale-ta, tako smo se pa oveselili o tem, da so presvetli cesar povzdignili v čast tajnega svetovalca rcjaka slovenskega, slavnega učenjaka, dr. viteza Miklošiča. Dr. Miklošič je častni član „Slovenske Matice“. Svest sem si, da v smislu Vas vseh nasvetujem, naj mu današnji občni zbor po posebnem pismu čestita k temu izbornemu poslavljenju, čemur pritrdijo pričujoči soglasno z vsklikom: Slava!

(Dalje nasl.)

Politične stvari.

Govor poslanca Kluna

▼ državnozborni seji dne 21. marca t. l.

(Dalje).

Še bolj potrebna pa bi bila taka splošnja naredba za ljudsko šolo na Koroškem, o kateri moram tudi letos nekoliko obširneje govoriti, ne meneč se za izjave nekaterih občin in krajnih šolskih svetov zoper moje dotične lanske razprave, katere izjave je „Klagenfurter Zeitung“ navlašč priobčevala na prvem mestu mej domačimi stvarmi. Da se tukaj ni šlo samo za navadno časnikarsko poročanje, marveč za namero, razvidi se že iz tega, da so se kar naravnost prezirale nasprotne slovenske izjave in prošnje. Prav odveč pa to namero izrečno potrjujejo „Freie Stimmen“, ki dne 24. oktobra 1888 pišejo (čita):

„Zoper slovenske hujskače dohajajo še vedno izjave občinskih predstojništev in krajnih šolskih svetov. Iste kapljico za kapljico objavlja uradni list vsem onim na radost, katerim je resno za deželni blagor, in v togoto slovansko-klerikalni stranki.“

Čudno postopanje celovškega uradnega lista postane pa še bolj čudno, ako se pomisli, da so mnoge teh izjav pisane tako odurno, da se komaj ogibljejo kazenskega zakonika, da pošten list nikdar ne rabi takih izrazov in da so najmanj na mestu v uradnem listu. V dokaz temu hočem navesti nekaj odstavkov.

V „Klagenfurter Zeitung“ z dne 24. oktobra 1888, št. 245, se objavlja nastopna izjava občine Borovlje, morete jo pa tudi videti tukaj v izvirniku dotičnega lista (čita): „Z ozirom na neopravičene sovražne in hujskajoče napade nekoroških državnih poslancev Gregorca in Kluna čutijo se podpisani primorane, najodločneje ugovarjati zoper nepoklicano vmešavanje teh znanih narodnih hujskačev v naše šolske razmere, kajti tega vmešavanja ni narekovala skrb za narod, marveč narodna hujskalna besnost.“

V „Klagenfurter Zeitung“ z dne 26. oktobra 1888, št. 247, se objavlja nastopna pritrditev krajnega šolskega sveta v Podljubelju (čita): „Vslad brezmernih napadov tujih poslancev Kluna in Gregorca čuti se krajni šolski svet primoranega odločno protestovati zoper neopravičeno rovanje napominanih poslancev,“

Meni je pač vse eno, če so moje opravičene težnje za zdravi pameti in pedagoškimi načelom primerno vredbo ljudske šole s strani mojih političnih nasprotnikov in njihovih glasil, pri tem nikakor ni izvzeta stara „Presse,“ ki velja za poluradno, imenujejo „ščuvalna besnost“ in „neopravičeno rovanje.“ Da pa take surovosti prihajajo v javnost s posredovanjem uradnega lista, to ne more biti vse eno odkritosrčnemu pristašu vladne stranke, katerega vodijo najčistejše namere. (Prav res na desnici.)

V napominanih izjavah dotičniki zavračajo vmešavanje nekoroških poslancev v koroške šolske zadeve, rekoč, da navedene pritožbe niso primerne resnici in dejanjskim okoliščinam. V svoje opravičenje bi mogel navesti, da gospodje one (leve) strani visoke zbornice tako radi govore o razmerah na Kranjskem, o čemur ste se tudi sedaj mogli prepričati, od dr. Fussa do poslanca Weitlofa, akoravno ima Kranjska tu svoje zastopnike, katerih dva sedita celo na nasprotni strani visoke zbornice in sta tedaj imela priložnost, da bi se bila oglasila.

Skliceval bi se lahko na to, da ne veljajo v čl. 19. državnega temeljnega zakona glede vredbe ljudskih šol dežele, marveč narodi, da mora tedaj dovoljeno biti tudi poslancem vsakega naroda, čuvati in skrbeti za to, da postanejo vsi člani njegove narodnosti deležni postavno zajamčenih pravic. Toda preko teh zaključkov lahko preidem ter se sklicujem samo na spričevalo moža, ki se more ravno glede Koroške imenovati klasična priča. Ako se bo pri tem gospodu poslancu za Beljak pripetilo kaj takega, kakor znanemu proroku Bileamu, ki je šel, da bi proklel izraelski narod, pa ga je konečno moral blagosloviti, more on tako malo za to, kakor oni napačni prorok, ki je moral zoper lastno voljo pričati resnico.